

ŻYCIE NAUKI

MIESIĘCZNIK NAUKOZNAWCZY

TOM II
LIPIEC – GRUDZIEŃ 1946

KRAKÓW

Redaktor MIECZYSLAW CHOYNOWSKI, później BOGUSŁAW LEŚNODORSKI

Współpracownicy redakcyjni:

ZBIGNIEW KAMIŃSKI, TOMASZ KOMORNICKI i STEFAN ÓŚWIECIMSKI

Doradczy Komitet Redakcyjny:

EUGENIUSZ BRZEZICKI, KAZIMIERZ DOBROWOLSKI,
KONSTANTY GRZYBOWSKI, TADEUSZ LEHR-SPLAWINSKI,
ANATOL LISTOWSKI, KAZIMIERZ MAŚLANKIEWICZ,
STANISŁAW SKOWRON

Wydano z zasiłku Wydziału Nauki Ministerstwa Oświaty

KONWERSATORIUM NAUKOZNAWCZE
PRZY TOWARZYSTWIE ASYSTENTÓW U. J.

M—20565

Drukarnia Państwowa nr 1 — Kraków, ul. Wielopole 1

SKOROWIDZ DO TOMU II

SKOROWIDZ autorski obejmuje wszystkich autorów i wszystkie tytuły artykułów podpisanych (kryptonimowy są rozwiązane), nie obejmuje natomiast wcale streszczeń angielskich.

Skorowidz rzeczowy umożliwia odnalezienie szukanej pozycji według jej treści ogólnej, wyszczególnia jednak tylko takie zagadnienia lub instytucje, którym poświęcono przynajmniej jedną stronę (o ile nie stanowią osobnej całości); nazwy instytucji podano przeważnie w brzmieniu oryginalnym (bez odsyłaczy). W skorowidzu rzeczowym znajdują się również tytuły działów *ZYCIA NAUKI*; z przeglądu prasy uwzględniono tylko tytuły działów, streszczenia angielskie pominięto.

Skorowidz autorski

- ANTONIEWICZ, Włodzimierz — Organizacja nauki polskiej i szkół wyższych na emigracji 290. Dążenie do ustalenia pomocniczego języka międzynarodowego 413. Dwudziestolecie Fundacji Uniwersyteckiej w Brukseli 456.
- BARANOWSKI, Bohdan — O potrzebie współpracy między orientalistyką a historią Polski 203.
- BARTEL, Wojciech M. — Współpraca nauki i przemysłu w Wielkiej Brytanii 461.
- BARYCZ, Henryk — O odbudowę podstaw nowożytnej historiografii polskiej 375.
- BAŚCIK, Stefan — Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie 443.
- BERNAL, John D. — Nauka i przeznaczenie człowieka 153. ●
- BIELECKI, Adam — Sprawozdanie z książki: F. Sherwood Taylor — *Galileo and the Freedom of Thought* 468. Sprawozdanie z książki: Witold Wilkosz — *Człowiek stwarza naukę* 469.
- bl zob. LEŚNODORSKI, Bogusław.
- BORUCKA, Maria — Badania prawne i ich wartość naukowa 416.
- BUKOWSKI, Tadeusz (tb) — Nauka w Niemczech 115. Sprawozdanie z książki: *Wypisy naukowe*, opracował Kazimierz Leśniak 310.
- CHMIELEWSKI, Janusz — Na marginesie „Nauki wobec społeczeństwa” 22.
- CHOYNOWSKI, Mieczysław (mch) — Wychowawcza rola nauki 1. Wykłady czy konwersatoria? 78. W sprawie racjonalizmu 248. Walka i współpraca 255. „Życie Nauki” przed sądem 322.
- CIESŁA-REINFUSSOWA, Zofia — Z działalności Muzeum etnograficznego w Krakowie 266.
- DAVIS, Watson — Nauka, technika i perspektywy przyszłości 17.
- DEMBOWSKI, Jan — Dyskusja w sprawie organizacji szkolnictwa wyższego w Z.S.R.R. 459.
- DOBROWOLSKI, Tadeusz — W sprawie organizacji uniwersyteckiego studium historii sztuki 198.
- FRIEDWALD, E. M. — Nauka i potęga polityczna 334.
- GIERULA, Jerzy — Sprawozdanie z książki: *Scientific Instruments*, red. Herbert J. Cooper 472.
- J. A. zob. LEŚNODORSKI, Bogusław
- jk zob. LEŚNODORSKI, Bogusław
- jl zob. LITWINISZYN, Jerzy
- KARPOWICZOWA, Ludmiła — Sprawozdanie z XX Zjazdu Państw. Rady Ochrony Przyrody 441.
- ko zob. OPAŁEK, Kazimierz
- KORPAŁA, Józef — Oświata dorosłych na wyższych uczelniach 87.

- KOTAŃSKI, Wiesław — Irracjonalizm a nauka 354.
- KOWALSKI, Tadeusz — O „Sejmie nauki polskiej” i o „Grupie nieśmiertelnych” 179.
- LEM, Stanisław (*Is*) — „O kopernikański światopogląd” 421.
- LEPSZY, Kazimierz — O ochronę narybku naukowego w Polsce 197.
- LEŚNODORSKI, Bogusław (*bl, jk, J. A.*) — Zagadnienie człowieka i naukowa organizacja pracy 79. Prawo w ustroju planowym 80. Parę wskazań z przeszłości 81. Sprawozdanie z książek: Stanisław Kot — *Five centuries of Polish learning* i Stanisław Kot — *Stanisław Estreicher na tle życia kulturalnego Krakowa* 134. Idea uniwersytetu 236. Nauka w radio 252. Konwersatorium Naukowców 270. O pomoc dla młodzieży akademickiej 419. Informacja naukowa dla wszystkich 422. Zjazd rektorów i profesorów wyższych uczelni 428. Sprawozdanie z książki: Stanisław Urbańczyk — *Uniwersytet za kolczastym drutem* (*Sachsenhausen — Dachau*) 470.
- LITWINISZYN, Jerzy (*jl*) — Polska Encyklopedia Techniczna 265.
- LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław — Z zagadnień organizacji medycyny w Wielkiej Brytanii 56.
- Iż* zob. LEM, Stanisław
- MAJEWSKI, Kazimierz — Muzea historyczne jako instytucje badawczo-oświatowe 385.
- mch* zob. CHOYNOWSKI, Mieczysław
- MERGENTALER, Jan — Dorobek naukowy polskich astronomów 226.
- MIKUCKI, Sylwiusz (S.M.) — Polska Akademia Umiejętności 84.
- MOSTOWSKI, Andrzej — Polskie Towarzystwo Matematyczne 89.
- MUSZKOWSKI, JAN — Dokumentacja i dokumentologia 209.
- MYDLARSKI, Jan — W sprawie organizacji nauki polskiej 42. Co wniosła antropologia polska do nauki światowej? 395.
- OPALEK, Kazimierz (*ko*) — Ja pracuję U.N.E.S.C.O. 299.
- ORŁOWSKI, Wiesław (w.o.) — Nauka i życie 411.
- OSWIECIMSKI, Stefan (S.O., *sto*) — Rola uniwersytetów we współpracy narodów 76. Zjazd Polskiego Towarzystwa Filologicznego 90. Le Centre National de la Recherche Scientifique 110. O współpracę przemysłu i nauki 117. O społeczny typ uczonego 158. O realizm w planowaniu rozbudowy szkolnictwa wyższego 240. Ameryka wobec nauki 295.
- PELC, Jerzy — Zjazd naukowo-literacki im. Bolesława Prusa 273.
- POLLAK, Roman — Z doświadczeń i rozmyślań kierownika seminarium 47.
- REINFUSSOWA zob. CIEŚLA — REINFUSSOWA, Zofia.
- RUTKOWSKI, Jan — Zagadnienie planowania w nauce 363.
- RYBICKI, Andrzej — Rada Naukowa Zagadnień Ziemi Odzyskanych 434.
- S.M. zob. MIKUCKI, Sylwiusz
- S.O. zob. OSWIECIMSKI, Stefan
- SAWICKI, Ludwik — Budżet projektowanego Podsekretariatu Stanu Spraw Nauki 65.
- SKRZYWAN, Wacław — W obronie statystyki 38.
- SOBOCIŃSKI, Władysław — Historia prawa a historia na tle zagadnienia klasyfikacji nauk 30. Sprawozdanie z książki: Stanisław Kutrzeba — *Wstęp do nauki o prawie i państwie* 469.
- sto* zob. OSWIECIMSKI, Stefan
- SREDNIAWA, Bronisław — National Physical Laboratory i Cavendish Laboratory 119.
- TATARKIEWICZ, Władysław — Z dziejów teorii nauki 345.
- th* zob. BUKOWSKI, Tadeusz
- TOMASIK zob. LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław
- ULEWICZ, Tadeusz — Sprawozdanie z książki: Henryk Barycz — *Śląz-*

cy w polskiej kulturze umysłowej na tle polsko-śląskich związków duchowych w przeszłości 311.

VELUTANI, Adam — W sprawie konieczności druku prac habilitacyjnych 246.

w.o. zob. ORŁOWSKI, Wiesław
WOLGIN, W. P. — Sieć filii i baz Akademii Nauk Z.S.R.R. 113.

ZAWIRSKI, Zygmunt — Sprawozdanie z książki: Bertrand Russell — *Physics and experience* 309.

Skorowidz rzeczowy

Akademia Nauk Z. S. R. R. 113—114.

Akta ustawodawcze 94—97, 447—449.

antropologia 395—408 (dorobek polski).

archiwa zob. Biblioteki.

astronomia 226—235 (dorobek polski), 468—469 (Galileusz, rec.).

Belgia 456—459 (Fundacja Uniwersytecka w Brukseli).

Biblioteki, archiwa, zbiory i muzea — w Przegl. prasy: 98, 107, 281—282, 288, 450—451.

bomba atomowa 76—77.

Cavendish Laboratory 121—123 (historia).

Centre National de la Recherche Scientifique 110—113.

dokumentacja i dokumentologia 209—225.

energia atomowa zob. bomba a.

ENGLISH SUMMARIES 137—150, 312—320, 474—486.

etnografia 266—270 (działalność Muzeum Krak.).

Fakty i poglądy 74—83, 236—256 409—427.

filologia polska 47—56 (semin. uniw.).

filozofia a n. 22—29, 330—331 409—411.

filozofia n. zob. teoria i filozofia n.

finansowanie n. 65—73 (budżet n. pol.), 431—433 (uposażenia pracowników); w Przegl. prasy: 99, 283, 452.

fizjologia 270 (P. T.-wo F.).

fizyka 119—123 (W. Bryt.), 309—310 (rec.).

Francja 110—113 (C. N. R. S.).

Fundacja Uniwersytecka w Brukseli 456—459 (25-lecie).

General Roster of Specialized Personnel 124—125 (U. S. A.).

historia 30—37 (a h. prawa), 47—56 (semin. uniw.), 203—209 (h. Polski a orientalistyka), 375—384 (odbudowa historiografii pol.), 385—394 (muzea hist.).

historia literatury 47—56 (seminarium polonist.), 273—277 (Zjazd n.-lit.).

historia nauki — w Przegl. prasy: 98—99, 282, 451.

historia nauki polskiej 134—135 (rec.), 226—235 (astronomia), 395—408 (antropologia).

historia prawa 30—37 (w systemie nauk).

historia sztuki 198—203 (org. studium uniw.).

humanistyka 331—332 (a n.); zob. też pod nazwami poszczególnych dziedzin.

humanizm naukowy 123—124 (konfer. wolnomysłcieli bryt.).

informacja naukowa 422—427.

instytuty badawcze 385—394 (problematyka, postulaty); w Przegl. prasy: 99, 107, 283, 288, 451.

irracyonalizm a n. 248—251, 354—362, 409—411.

izotyp 125—126 (biogr. O. Neuratha), język n. 411—413 (szersze stosowanie).

języki międzynarodowe 413—415.

Konferencja pracowników naukowych w T. U. R. 257—265.

konferencje zob. Zjazdy i konferencje
Konwersatorium Naukoznawcze 270—272.

Kronika (krajowa) 91—94 278—280, 446.

Kronika (zagran.) 127—133, 394—398, 465—467.

matematyka 89 (P. T. M.).

- materialne podstawy n. zob. finansowanie.
 medycyna 56—65 (org. w W. Bryt.).
 metody nauczania na wyższych uczelniach 47—56 (seminarium uniw.).
 młodzież akademicka zob. studenci.
 muzea 385—394 (hist. jako inst. bad.); zob. też Biblioteki.
 Muzeum Etnograficzne w Krakowie 266—270.
 nagroda Nobla 339—343 (laureaci wg. narodowości).
 narybek naukowy 187—197 (o ochronę w Polsce).
 National Physical Laboratory 119—121 (organizacja).
 nauka czysta a stosowana 462—463.
 Nauka w kraju 84—94, 257—280, 428—450.
 Nauka za granicą 109—133, 290—308, 456—467.
 nauki humanistyczne zob. humanistyka.
 nauki przyrodnicze zob. przyrodoznawstwo.
 naukowa organizacja pracy 79—80.
 Naukownawczy przegląd prasy 97—108, 280—289, 449—445.
 naukownawstwo 270—272 (Konwersatorium N.), 310—311 (rec.), 322—334 (Życie Nauki przed sądem).
 Niemcy 115—116 (n. po dojme), 236—238 (idea uniwersytetu).
 obowiązki społeczne uczonych 158—179.
 organizacja n. 42—47 (reorg. P. A. U.), 47—56 (seminarium uniw.), 56—65 (medyc. w W. Bryt.), 65—73 (budżet n. pol.), 110—113 (Francja), 113—114 (Z. S. R. R.), 119—121 (fizyka w W. Bryt.), 124—125 (rejestr specjalistów U.S.A.), 179—186 (P.A.U.), 198—203 (hist. sztuki), 290—295 (n. pol. za gran.), 299—302 (U. N. E. S. C. O.), 363—374 (zagadn. planowania), 385—394 (muzea), 443—445 (pedagogia), 456—459 (Fundacja Uniwersytecka w Brukseli), 459—461 (szkoln. w. w Z. S. R. R.); w Przegl. prasy 284.
 orientalistyka 203—209 (a hist. Polski).
 państwo a n. 295—299 (U. S. A.); w Przegl. prasy: 284.
 Państwowa Rada Ochrony Przyrody 441—443 (20. Zjazd).
 Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie 443—445.
 Państwowy Instytut Książki 440—441.
 pedagogia 443—445 (Państw. Wyż. Szkoła P. w Krakowie).
 piśmiennictwo naukowe zob. Przegląd prasy, wydawanie, Wydawnictwa nadesłane, Sprawozdania oraz pod nazwami poszczególnych instytucji, nauk i dziedzin.
 planowanie 363—374 zob. też zespół, organizacja, zadania.
 polityka a n. 332—334, 334—344, 434—439.
 Polska Akademia Umiejętności 42—47 (projekt reorg.), 84—86 (publiczne posiedz.), 179—186 (polemika z proj. reorg.).
 Polska Encyklopedia Techniczna 265—266.
 Polskie Towarzystwo Filologiczne 90—91 (Zjazd).
 Polskie Towarzystwo Fizjologiczne 270 (wólne zgrom.).
 Polskie Towarzystwo Matematyczne 89 (wólne zgrom.).
 popularyzacja n. 74—76 (Wells — encyklopedia), 422—427; w Przegl. prasy: 101, 284, 452.
 potrzeby nauki polskiej 41—42 (statystyka), 22—47 (ramy organizacyjne), 65—73 (p. finansowe), 179—186 (ramy org.), 187—197 (narybek), 203—209 (współpraca orientalistyki z hist. pol.), 246—248 (druk prac habilitacyjnych), 380—384 (historiografia), 388—394 (muzea); w Przegl. prasy: 107, 288.
 praca zespołowa w n. zob. zespół.
 prawo 80—81 (w ustroju planowym), 416—419 (wartość naukowa badań), 468—470 (rec.) zob. też Akta ustawodawcze.

provincia jako miejsce pracy nauko-
wej 373—374.

Przegląd prasy zob. Naukoznawczy
przegląd prasy.

przemysł a n. 117—119 (W. Bryt.),
340—342.

przyrodznawstwo 441—443 (20. Zjazd
P. Rady Ochr. Przyrody); zob. też
pod nazwami poszczególnych dzie-
dzin.

przyrządy naukowe 472—473 (rec.).

racjonalizm 123—124 (konf. wolnomy-
ślicieli bryt.); zob. też irracjonalizm.

Rada Książki 277—278.

Rada Naukowa Zagadnień Ziemi Od-
zyskanych 90 (III. Sesja), 434—439;
w Przegl. prasy: 101, 452.

radio 252—255 (jako środek rozpo-
wszechniania n.).

reforma szkolnictwa wyższego 78—79,
258—262, 428—434.

religia a n. 329—330, 409—411.

Siąsk 311 (rec.).

społeczeństwo a n. 22—29, 158—179.

Społeczna rola nauki — w Przeglądzie
prasy: 101—102, 284—285, 453.

Sprawozdania (recenzje z książek)
134—135, 309—311, 468—473.

Stany Zjednoczone A. P. 124—125 (re-
jestr specjalistów), 295—299.

statystyka 38—42 (obrona).

stosowanie n. 123—124 (postulaty),
153—158 (problematyka), 327—328,
335—339 (wojenne), 356—362 (pro-
blematyka), 411—413 (rozszerzenie
zakresu), 434—439 (polityka).

studenci 187—197 (marybeks naukowy),
240—246 (maksymalna ilość), 262—
264 (charakterystyka), 419—421 (po-
trzeby materialne); w Przeglądzie
prasy: 97—98, 280—281, 449—450.

Światowa Federacja Pracowników
Naukowych 109—110.

Światowy Związek Wolnomyslicieli
123—124 (Konfer. Sekcji Bryt.).

system nauk 30—37 (miejsce historii
prawa).

szkolnictwo wyższe 76—78 (współpra-
ca międzyn.), 86—88 (oświata doro-
słych), 236—240 (idea uniwersytetu),

240—246 (planowość rozbudowy),
290—293, 371—373 (rozmięszcz. te-
rytorialne), 428—434 (zjazd rektó-
rów i profesorów), 443—445 (Państw.
W. Szkoła Pedagog. w Krakowie),
459—461 (organiz. w Z. S. R. R.);
w Przegl. prasy: 102—104, 285—286,
288, 453—455; zob. też: metody nau-
czania, organizacja n., reforma, stu-
denci.

sztuka a n. 328—329.

Technologia nauki 472—473 (rec.);

w Przegl. prasy: 104—105, 286, 455.

technika a n. 17—22, 265—266 (ency-
klopedia).

teoria i filozofia n. 153—158, 248—251.

(racjonalizm i irracjon. w n.), 345—

353 (z dziejów); w Przegl. prasy:
105, 286—287, 455.

Towarzystwa naukowe i instytucje ba-
dawcze 89, 266—272, 434—441;

w Przegl. prasy: 105—106, 107, 287,

288, 455.

U. N. E. S. C. O. 299—302.

uczeni 125—126 (Neurath), 164—173

(typy u.); w Przegl. prasy: 100—101,

106, 107, 283—284, 287—288, 452,

455.

Uniwersytet Jagielloński 470—471
(profesorowie w Sachsenhausen i
w Dachau, rec.).

Uniwersytet Wrocławski 473 (rec.).

ustawodawstwo dotyczące nauki zob.

Akta ustawodawcze.

Wielka Brytania 56—65 (org. medycy-
ny) 117—119 (n. a przemysł), 119—

123 (fizyka), 252—255 (n. w radio),

461—464 (współpr. n. z przemysłem),

471—472 (rec.).

wojna a n. 81—82 (powojenne zadania

i stosunek do n. po w. — wskaza-
nia z przeszłości), 335—339 (zasto-
sowania), 463—464 (n. w służbie w.).

wychowawcza rola n. 1—16, 255—256.

wydawanie (problematyka — postula-
ty) 246—248 (prace habilitacyjne).

Wydawnictwa — omówienia w Przegl.

prasy: 106—107, 288, 455.

Wydawnictwa nadesłane 151—152

487—488.

- wynalazki wojenne 335—339.
zadania n. 123—124; zob. też potrzeby n.
zagranica a n. polska — w Przegl. prasy: 107, 289.
zespół pracowników n. 255—256, 363—371.
Zjazd naukowo-literacki im. B. Prusa 273—277.
Zjazdy i konferencje 90—91, 273—278, 441—443; w Przegl. prasy: 107—108, 289.
Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 113—114 (Akad. Nauk), 302—304 (osiągnięcia n.), 459—461 (org. szkoln. w.).
związki zawodowe naukowców 83, 109—110 (Światowa Federacja), 263 (w Polsce).
Życie Nauki 322—334 (zarzuty i obrona).